

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. VII. Respondetur iis, quæ Launoius Bellarmino specialiter objicit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT VII.

Respondetur iis, quæ Launoius Bellarmino specialiter obijcit.

1. Superfunt expendendæ accusationes Launoii contra Bellarminum in epist. 1. tom. 6. contentæ. Hinc enim intelligetur quid de iis sentiendum sit, quæ in aliis Epistolis sparæ sunt; cum ejusdem ferè generis sint. Primò, Bellarminum arguit quod lib. 1. de Concil. cap. 12. statuerit *re vera esse Pontificis, non Imperatoris congregare Synodum generalem, idq; demonstrari posse ex Divinis litteris.* At subdit Launoius; *Gratis, & sine Theologica ratione id dicit;* Nam supra notavimus *Scripturæ locum, nullum adferri posse, qui juxta unanimum consensum Patrum acceptus prout exigit Tridentina fidei professio, demonstrat, quod Bellarminus demonstrandum suscepit.* Similia addit de traditione in secunda accusatione. Perpetuum est istud Launoii Sophisma, Concilii Tridentini sententiam invertens. Ex eo enim quod Concilium contra unanimum consensum Patrum *Scripturam sacram interpretari vetuerit; Infert ipse, gratis, & sine Theologica ratione dici, quod Scripturæ loco juxta unanimum consensum Patrum accepto non demonstratur.* Quasi idem esset, prohibere *Scripturam sacram contra unanimum consensum Patrum interpretari; atque declarare, nulla esse argumenta Theologica, nisi à Scripturæ loco juxta unanimum consensum Patrum, accepto, quod jam lib. 3. cap. 11. confutavimus.*

2. Commoda omninò est Launoio sua regula, quia cum raro aliquid ex professo adstruendum suscipiat; sed ferè semper aliorum asserta destruere conetur, scopum suum attigisse sibi videtur, ubi negavit extare locum *Scripturæ sacræ juxta unanimum consensum Patrum acceptum, aut traditionem, atque adeò rationem ullam Theologicam, pro adversarii sui dicto.* Idque facilè probat juxta suam methodum allatis plurimis locorum *Scripturæ interpretationibus, & autoritatibus de re illa tacentibus, aut aliud, diversum quidem, sed non contrarium, affirmantibus.*

3. Sufficit Theologo, ut nihil contra unanimum Patrum

consensum affirmet, ut generalibus Patrum effatis argumeta sua conformet, ut conclusiones in traditione, vel in Scripturæ locis, unde illas deducit, contineri, prudenter, rationabiliterque, ex Fidei ac Religionis analogiâ judicentur, qui plus aliquid exigit, Theologiam cum Fide confundit, idque quod à peritis habendum est tanquam certissimum, cum eo quod omnibus fide Divinâ necessariò credendum est. His autem officiis satisfecisse hac in parte Bellarminum perspicier, qui ejus doctrinam æquo animo expenderit.

4. Tertiò Bellarminum accusat, quod *contra Calvinum Ecclesiastica historia nudem, & ignatum in rebus seu veris seu falsis ad hominem disputatis presidium omne constituat. Sed afferenda semper est, inquit, sui momentis veritas, quæ hominum mendacio nunquam indiguit. Sed quod est Bellarmini mendacium à Calvino acceptum. Hæc sunt Bellarmini verba, quæ refert Launoïus, Argumenta Calvinii, & Magdeburgensium sumuntur ex indictionibus primorum Conciliorum, quæ ab Imperatoribus non à Pontificibus indicta fuere. Primam partem admittit Bellarminus, scilicet prima Concilia convocata fuisse ab Imperatoribus: Illudne mendacium à Bellarmino ex Calvinii confessione acceptum vocat Launoïus, in quo confirmando tantum laboris insumpsit? Secundam partem negat Bellarminus, scilicet prima Concilia non fuisse à Pontificibus indicta, eo nimirum modo, quem exprimit in conclusione sua, capite præcedenti posita, sic tamen ut possit etiam alius, Pontifice consentiente, Concilium indicare; Quin etiam satis sit si indictionem factam ipse postea ratam habeat, & confirmet. Illud, mendacium non esse, probat Bellarminus, & probabimus nos in capitibus sequentibus. Et, si mendacium esset, non esset à Calvino acceptum, quandoquidem id à Calvino negatur. Quid autem in hac Bellarmini methodo reprehenditur? An quod utatur argumentis quæ vocantur ad hominem? Num optima illa sunt, dummodo veræ sumatur adversarii sententia, legitimèque deducatur consequentia? Optandum esset, ut prima conditio adeò sincerè observaretur à Launoïo contra Bellarminum disputante, ut à Bellarmino Hæreticos impugnante. An non certior victoria, cum suis se armis hostis perimit? Sed falsa sunt, quæ Adversarius concedit. Non licet certè falsum assumere ad adstruendum falsum: Congruenter tamen affirmationem falsam ab adversario factam disputans*

ei opponit, ut aliam ejusdem falsam assertionem retundat. Neque hoc pacto falsitas approbatur, sed ex falsitatis veneno ab adversario subministrato, adversus aliam falsitatem componitur remedium, quo ille sanetur, alii sani custodiantur. Quanquam ne istud quidem facit Bellarminus, quin falsitatem detegat, contradictionem hæreticorum demonstrans, & singulas falsitates patefaciens. Quod autem Launoius addit; Neque enim Calvinum errare sufficit, sed præterea requiritur, ut Catholici quidam non errent, cum utrimque errari potest; Innuens falsa ab adversariis concessa ad alia falsa confirmanda usurpari, vel eadem, quæ conceduntur acceptari. In Bellarminum id non cadit; Quod ut pateat, reliquas ejus accusationes ordine prosequamur. Cæterum si hæc Launoii contra Bellarminum accusatio refertur ad illud, quod Illustrissimus Cardinalis ex confessione Calvini supponit, Conciliorum Provincialium convocationem ad Metropolitanum, Diœcesanorum ad Patriarcham, aut Exarchum pertinere, atque inde concludit generalium congregationem ad Papam spectare, præterquam quod verissima est doctrina, fuit etiam ab Episcopis Gallicanis tradita. Hincmarus Archiepiscopus Remensis opusc. 55. Caput 20. capit. ait; Sic igitur universales Synodi specialiter Apostolica Sedis autoritate convocantur, & æque Provinciales Canonica Synodi Decreto Sedis Apostolica à Metropolitanis, & Provinciarum Primatibus convocantur, sicut de conlatis clavis Regni Calorum, id est ligandi, & solvendi Pontificio specialiter S. Petro dato, & simul omnibus Apostolis, & in eis Catholicis Episcopis conlato sancta, & universa tenet Ecclesia, &c.

5. Quarto arguit Bellarminum, quod initio capitis 13. dicat; Superest argumenta solvere, ex quibus etiam magis confirmabitur veritas, quasi jam probasset in superiori capite, Nicænum Concilium à Constantino congregatum, atque id tantum ex contrariorum argumentorum solutione superesset confirmandum, quamvis in superiori capite non solum id non probaverit, sed ne verbum quidem de Concilio Nicæno fecerit. Justius nos hic adversus Launoium, quam ipse alibi adversus Bellarminum, aut alios Scriptores; quos ipse Curia Romana mancipia vocat, possemus exclamare. Heu prisca fides! Bellarminus in capite superiori, hoc est 12. lib. 1. de Conciliis, ut ipsemet Launoius in accusatione prima notavit his ipsis verbis, *Questio-*

Hh 3 *ncm.*

neni juris tractat, statuitq; re vera esse Pontificis, non Imperatoris congregare Synodum generalem, Caput autem 13. sic inchoat. *Superest argumenta solvere ex quibus etiam magis confirmabitur veritas*; Illa verba sic accipit Launoius, ut si Bellarminus vellet tantum solvere argumenta negantium Synodum Nicenam à Romano Pontifice congregatam, quasi jam id demonstrasset in capite præcedenti, cum ejus Synodi ne mentio quidem facta sit in illo capite. Id nemo credat de viro prudente, qualis erat Bellarminus, sed nec credere possit qui contradicendi studio non sit excæcatus, si attendat ad illa ipsa verba Bellarmini, quæ refert Launoius ante primam accusationem. Sic enim scribit doctissimus Cardinalis; *Superest argumenta solvere, ex quibus etiam magis confirmabitur veritas. Argumenta Calvinii, & Magdeburgensium sumuntur ex indictionibus primorum Conciliorum, quæ ab Imperatoribus non à Pontificibus indicta fuere. De Nicæno primo ait Ruffinus, &c. Quis præter Launoium lectis his verbis non videat, vel, negare audeat, Bellarminum non argumentis contra convocationem Concilii Nicæni, sed contra jus convocandi Concilia respondere velle?* Primò capitis 12. titulus est; *Solvuntur argumenta Adversariorum.* Initium autem istius capitis est; *Superest argumenta solvere, &c.* Secundò Bellarminus dicit, *Argumenta Calvinii, & Magdeburgensium sumi ex indictionibus primorum Conciliorum; non ergo de convocatione Nicæni, quod primum omnium generalium celebratum est, disputat.* Tertio, Bellarminus ex parte adversariorum enumerationem Conciliorum ab Imperatoribus habitorum inchoat à Concilio Nicæno: non ergo de illo solo est quæstio. Quarto, Bellarminus huic objectioni ex convocatione Concilii Nicæni propositæ respondet, probans eam ex consensu sancti Synodii factam; Non ergò supponit id jam à se in capite præcedenti demonstratum; solumque superesse, ut argumenta in contrarium solvantur.

6. Quintò, Bellarmino, inquit Launoius, *& illius Affectus religio videtur esse quicquam, quod Calvinus, & Magdeburgenses probent non improbare.* Verum id quidem si de rebus intelligatur, quæ ad illorum hæreticorum errores pertinent, non de iis, in quibus rectè senserunt. Novit Bellarminus omnia probare; quod bonum est, tenere; quod malum improbare, ut in loco, &c.

de quo Launoius loquitur, concedit sapientissimus Cardinalis Calvino, & Magdeburgensibus, prima Concilia ab Imperatoribus fuisse convocata; negat ex facto jus sequi, ita ut Summo Pontifici potestas auferatur, & Imperatoribus adjudicetur, congregandorum Conciliorum.

7. Rursus circa sextam accusationem exclamatio Launoii adversus Scriptores Romanos in ipsum retorquenda esset. *Hæc prisca fides*; Cum enim Bellarminus tribus autoritatibus, scilicet sextæ Synodi, Damasi, & Ruffini (de quibus omnibus simul dixit, quod à Launoio repetitur; *ex quibus habemus quod volumus*) probasset, Concilium Nicænum habitum fuisse cum consensu Romani Pontificis, Launoius ad ultimam tantum, utpotè cæteris minus expressam, Bellarmini conclusionem refert, quod eam facilius impugnet; sic enim ejus verba glossatur; *Ex quibus habemus quod volumus*, sic Bellarminus. Addit Launoius; *si Ruffini testimonio stetur*. Cum dicere debuisset; si sextæ Synodi, si Damasi, si Ruffini testimonio stetur. Imo bene affectus Lector verba ista potius de aliis, quàm de Ruffino obscurius loquente accipiet. Hanc autem Ruffini autoritatem impugnat Launoius, primò quod Ruffinus non aliud dicat, quàm quod *Constantinus ex Sacerdotum sententia Concilium convocat*; Non exprimens qui fuerint Sacerdotes illi. Secundò quia Epiphanius Ruffino antiquior significat, qui fuerint illi Sacerdotes, Alexandrum Alexandriæ Episcopum nominans. Tertio quia hæc verba Epiphanius studio, & hortatu declarant, quid sibi velint hæc voces apud Ruffinum, *sacerdotum sententia*; scilicet simplex concilium à Sacerdotibus mandatum à Constantino, adhibendum ad congregandum Concilium. Quarto, quia Nicæna Synodus se Constantini Imperatoris mandato coactam esse simpliciter profitetur. Sed primò cur non licuisset Bellarmino Ruffini verba illa, *ex Sacerdotum sententia*, de Romano Pontifice intelligere, cum ratio suadeat Constantinum Principem religiosissimum, & prudentissimum tanti momenti rem non fuisse aggressum, nisi communi consensu cum S. Sylvestro, quem totius Ecclesiæ Caput, & Episcoporum Principem esse non ignorabat; cum sexta Synodus, quam simul cum Ruffino citaverat, dixerit; Constantinum, & Sylvestrum magnam Synodum apud Nicæam congregasse: Cum Gregorius II. quem

Lau-

Launoïus tom. 7. epist. 7. plurimum laudat, in illo ipso Epistolæ posterioris fragmento, quod ibi exscripsit, hæc habeat verba; *Constantinus Magnus, Theodosius Magnus, Valentianus Magnus, & Constantinus Justiniani Pater, qui sextæ Synodo interfuit, Imperatores isti religiosè imperarunt, & cum Pontificibus uno consilio ac sententiâ Synodos congregantes, atque veritatem dogmatum perquirentes sanctas Ecclesias constituerunt, & ornarunt; Secundò Epiphanius Alexandrum Alexandriæ Episcopum nominans, alios non excludit. Tertio, laudabilis illa inter Pontifices, & Imperatores concordia, quam exprimit Gregorius II. in verbis mox relatis, non patiebatur, ut ità subtiliter sua quique jura distinguerent; cum utriusque de Fide tantùm ac Religione solliciti essent. Vnde contingere potuit, ut etiam Scriptores non ità scrupulosè verba ponderarent, nec rebus significandis aptiora seligerent. Adde, quod vox, *sententia*, qua utitur Ruffinus, utrumque, & simplex suffragium & iudicium cum autoritate apud probos Scriptores Latinos denotat; Verba verò Epiphaniï, studio, & hortatu Alexandro, cujus specialem fecit mentionem, accomodata sunt. Cùm enim Arius Presbyter Alexandrinus ob suam hæresim ab Alexandro illius urbis Antistite fuisset excommunicatus, nec respisceret, imò plurimos suæ perfidiæ socios haberet, etiam inter Episcopos; optavit Alexander efficacissimum huic malo remedium apponi; Ideoque hortatus est Constantinum, ut Concilium generale celebrandum curaret. Id autem à Constantino sine Sylvestri consensu factum, credere non sinunt, quæ supra diximus. Quarto, neque id consentiente Sylvestro factum negat ipsum Concilium Nicænum, licet sileat. Sophisma est à propositione absoluta, modalem exclusivam inferre; ex eo quod Concilium Nicænum, & Scriptores à Launoïo citati, dicunt, Concilium illud à Constantino convocatum; aut, ut volunt Hæretici, ipsi soli sine assensu summi Pontificis jus convocandi fuisse.*

8. Septimò contra Bellarminum retorquet hæc ejus verba; *Ac primum de Nicæno primo legimus in sexta Synodo Act. 18. Constantinum, & Sylvestrum magnam Synodum apud Nicæam congregasse; Quæ contraria esse dicit ei quod statuerat capite præcedenti; Est revera Pontificis tantum, non Imperatoris congregare generalem Synodum. Hic adhuc*

adhuc desideratur bona fides Launoii. 1. An Bellarminus his verbis capitis 13. intendit probare, quod cap. 12. jam ostenderit; *Esse revera Pontificis tantum, non Imperatoris, congregare generalem Synodum?* Nonne respondet objectioni Hæreticorum, Papam à jure convocandorum Conciliorum excludentium, eò quod Imperatores prima Concilia convocaverint? Cui quidem Hæreticorum argumento tres adhibet responsiones, quarum ultima hæc est; *Tertio dico nullum esse Concilium generale Catholicum, à solo Imperatore indictum, idest sine consensu, & autoritate Romani Pontificis, quod sic probat; Ac primum de Nicæno, &c. quæ supra relata sunt.* Undè clarè liquet, male opponi Bellarmino illa ejus verba; cum non ipse, sed hæretici, quibuscum disputat, argumententur à facto ad jus: Ipse autem è contra concedens Imperatores de facto Concilia convocasse, neget, id eos proprio jure, ac sine consensu Romanorum Pontificum fecisse, quod testatur apertè autoritas illa sextæ Synodi. Optimè autem respondet adversariis suis Bellarminus, etiamsi à facto ad jus valeret consequentia; quandoquidem testatur sexta Synodus Sylvestrum cum Imperatore, non autem solum Imperatorem congregasse Synodum Nicænam. Undè juxta ratiocinationem Hæreticorum, sequeretur saltem juris illius participem esse Romanum Pontificem. Cæterum non attendit Launoius ad ea quæ paulò post refert ex Bellarmino, scilicet, *Concilium generale ab eo indici debet ex autoritate, qui potest omnes cogere: At nullus unquam Imperatorum totam Ecclesiam subjectam habuit.* Si Launoius ad ea attendisset, non puto ausurum fuisse, adhibitâ æquivocatione, Bellarminum exagitare, quasi negasset Imperatores Concilia convocasse, aut statuisset, eum, qui de facto convocat, jure suo convocare. Hæc enim verba *indici ex autoritate* mentem eruditissimi Cardinalis luculenter explicarent, si alias non constaret; nimirum ipsum non de convocatione actuali, sed de jure, & autoritate convocandi agere. Quanquam adversariis suis negat, convocationem actualem sine consensu summi Pontificis fuisse factam. Itaque iniquum est illud convitium quod subjungit Launoius, *ut qui vivit in diem, quid sit futurum cras, non cogitat; sic Bellarminus priore paginâ scribens quid posteriore scripturus sit non prospicit. Exinde contingit, ut prior, & posterior recta, & versa pagina mutuis attrita vulneribus concidant, & in eandem ruinam trahantur, &c.*

9. Denique testimonium Damasi Bellarmino non favere contendit; quia hæc verba, *cum Sylvestri consensu*, non denotant auctoritatem convocandi Concilii; Quippè cum cæteris omnibus Episcopis conveniant. Verùm ut supra notavimus, Illustrissimus Cardinalis jam cap. 12. auctoritatem summi Pontificis in convocandis Conciliis demonstraverat. Hic, idest in cap. 13. respondet objectionibus; ita tamen ut ex responsionibus interdum confirmet jam probata. Quamobrem licet hæc verba non ita essent expressa, non periclitatur causa, quæ defenditur, præsertim cum immediatè antè istam auctoritatem positum sit perspicuum Concilii sexti testimonium. Sed ut quid Sylvestri solus fuisset facta mentio, si vox illa, *consensus* nihil aliud innueret, quàm nudam complacentiam, aut approbationem omnibus Episcopis communem?

10. Aliud quod objicit Bellarmino Launoïus; Nempè quod hic tribuat Damaso Pontificale, quod ei in libro de Scripturis Ecclesiasticis non tribuit, plus videtur habere coloris, non tamen plus habet justitiæ conclusio hæc, quam illinc elicit; *Bellarminus igitur peccat dupliciter, & primò quidem contra propriam conscientiam, cum Damaso tribuit librum, quem Damasi non esse novit. Deinde cum liber ille causam non adjuvat.* Nam & Pontificalis auctoritatem causam juvare, jam vidimus; Et temerarium est aliquid dammare peccati contra propriam conscientiam, dum lapsus tribui alii causæ potest, & probabiliter debet. Unde scit Launoïus peccasse contra propriam conscientiam Bellarminum Pontificale illud Damaso adscribentem in libro primo de Conciliis? Fortassis enim cum eum librum scriberet, nondum examinaverat an Damasus esset verus Pontificalis Autor. Fortè licet id jam antea novisset, memoriæ tunc non occurrit; fortasse in ea denominatione vulgari modo loquendi sese accommodare debere credidit. Denique viro admodum pio, qualis ex omnium opinione extitit Bellarminus, seni, ac morti vicino, juranti se nihil falsi scienter scripsisse, fides sine injuria negari non potest, cum de conscientia suæ arcans, quæ soli Deo judicanda reservantur, quorumque solus ipse conscius est, testimonium dicit. *At, inquit Launoïus, in libro de Scripturis Ecclesiasticis Pontificale Damaso non tribuitur.* Ita est, & quidem si eodem tempore Damaso à

Bellarmino fuisset adscriptum, contradictio suspicionem ingereret: Tamen peccati contra propriam conscientiam certam probationem non efficeret, cum potuisset diversitas ex diversis causis oriri; quantum igitur minus cum libri de Conciliis, & de Scriptoribus Ecclesiasticis diversis temporibus editi fuerint. Certè Bellarminus senex, & mortis vicinus hunc lapsum reparasset, si ejus sibi conscius fuisset, quando tam accuratè opera sua, solo veritatis amore inductus, recognovit.

C A P U T V I I I.

Concilia generalia sine consensu summi Pontificis habitata non fuisse, vel robur non obtinuisse, ostenditur: & respondetur aliis objectionibus Joannis Launoi.

I. **M**ihi, ut capite sexto dixi, perspicuum non est quàm intentione Launoius tantoperè defudaverit, ut convocationem primorum Conciliorum generalium Imperatoribus vindicaret. Si enim facti tantum veritatem defendere voluit, inutili labore tempus detrivit; cum factum nec tanti sit momenti, nec à quoquam negetur. Si laborem hunc suscepit, ut Papæ jus esse negaret convocandi Concilia, dum ad universæ Ecclesiæ bonum opportuna viderentur, apertam illius Primatui intulit injuriam; cum nihil magis ad Prælati cujusvis sive Politici, sive Ecclesiastici dignitatem, & auctoritatem pertineat, quàm ut eos, quibus præest, convocandi habeat facultatem, dum id recto suo regimini expedire judicaverit. Potestatem illam Metropolitanis, Primatibus, Exarchis, Patriarchisque tribuunt passim Canones, ut non nisi injuriâ summo Pontifici auferri queat. Si in id tantum nixus est quod Epistolâ primâ, & aliis declarat, ut convocationem ostenderet, non esse necessariò aliqua auctoritate faciendam, cur tantam operam contulit, ut Pontifices à primorum convocatione arceret, & eam Imperatoribus solis vindicaret? Accedit quod rem tentavit periculosam, factionibus faventem, quamque in regimen Politicum inferre ausus